MUTTINA TENE

ಮುತ್ತಿನ ತೆನೆ

(ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳ ಗುಚ್ಛ)

-ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಎನ್. ನರಗುಂದ

Dr Prakash N Naragund

MUTTINA TENE

ಮುತ್ತಿನ ತೆನೆ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಎನ್. ನರಗುಂದ

Editor:Dr Prakash N Naragund

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ವೈಭವ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಗದಗ

PRINCIPAL,
M.G.V.C. Arts, Commerce & Science College
MUDDEBIHAL-586212. Dist: Vijayapur.

Co-ordinator,
Internal Quality Assurance Ce
M.G.V.C. Arts, Commerce & Science Coll
MUDDEBIHAL-586212. Dist: Vijayap

Muttin Tene - A Collection of Articles compiled by Dr. Prakash N. Naragund, Asst. Professor, Dept. of Kannada, M. G. V. C. Degree College, Muddebihal, Dist : Vijayapur. Tel : 9986767832

Published By	: **VAIBHAV PUBLICATIONS** Near Vatsalya Hospital Vidyanagar, Masari, GADAG-582101
Size	: 1/8 Demy
Pages	: 256 (xii+244)
Paper Used	: 70 GSM N. S. Maplitho
©	: Author
First Edition	: 2021
Copies	: 500
Price Rs	: Rs. 250/-
ISBN NO	: 978-81-947130-3-6

ಮುತ್ತಿನ ತೆನೆ

ಸಂಪಾದಕರು	: **ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಎನ್. ನರಗುಂದ** ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಎಮ್.ಜಿ.ವಿ.ಸಿ. ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಜಿ: ವಿಜಯಪುರ ಫೋನ : 9986767832
ಪ್ರಕಾಶಕರು	: **ವೈಭವ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಗದಗ** ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹತ್ತಿರ, ವಿದ್ಯಾನಗರ, ಮಸಾರಿ, ಗದಗ–582101
ಹಕ್ಕುಗಳು	: ಲೇಖಕರದು
ಪುಟಗಳು	: 256 (xii+244)
ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ	: 2021
ಪ್ರತಿಗಳು	: 500
ಬೆಲೆ	: ರೂ.250/–
ಕಾಗದ	: 70 ಜಿಎಸ್ಎಂ ಎನ್. ಎಸ್. ಮ್ಯಾಪಲಿಥೊ
ಐ. ಎಸ್. ಬಿ. ಎನ್. ನಂ	: 978–81–947130–3–6
ಮುದ್ರಣ	: ಜೆ. ಪಿ. ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್, ಗದಗ. 9886708168

M.G.V.C. Arts, Commerce & Science MUDDEBIHAL-586212 Dt: Vijayapur.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಜನಪದ ವಾದ್ಯಗಳು 1
– ಡಾ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ

"ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು" 5
– ಡಾ. ರಾಮು ಹಸನಪ್ಪ ಸಜ್ಜನ

ದಾರ್ಶನಿಕ ವಿಶ್ವಗುರು ಬಸವಣ್ಣ – ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಬಿರಾದಾರ 15

ಭಾಷಾಂತರ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ – ಡಾ. ಎಂ.ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ 18

ಮಮದಾಪೂರ ಗ್ರಾಮ ಚರಿತ್ರೆ – ಡಾ. ನಾಗರಾಜ ಡಿ. ಮುರಗೋಡ 24

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು: ಹಾಗೆಂದರೇನು? – ಡಾ. ಸುರೇಶ ಹನಗಂಡಿ 31

A STUDY ON FOLK GAMES OF BAGALKOT DISTRICT 43
- H.G. PATIL

GREEN BEE-EATER - Sri. S.V.Gurumath 48

ಅಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ : ವಿಶೇಷ ಸಾಪೇಕ್ಷತಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ 53
– ಪ್ರೊ.ಎಸ್.ಎಮ್. ನಿಂಬಲಗುಂದಿ

ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಣುಶಕ್ತಿ – ಪ್ರೋ. ಸಿ.ಎಸ್. ಕಟಗೇರಿ 56

'ಬುಡಕಟ್ಟು ಧರ್ಮ'ದ ಅಸ್ಮಿತೆ – ಡಾ. ಆನಂದಪ್ಪ ಬಿ. ಎಚ್(ಜೋಗಿ) 59

ಕಂದಗಲ್ಲ ಹನಮಂತರಾಯರ 'ರಕ್ತರಾತ್ರಿ'– ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ 70
– ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಹೆಗಡೆ

ಹೈದರ ಅಲಿ ಹಾಗೂ ಟೀಪು ಕಾಲದ ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ 82
– ಡಾ. ಸುಮಂಗಲಾ. ಅಂಗಡಿ

Globalization and its Impact on Higher Education 92
- Dr.Sunita B Jadhav

"ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಕಾಯಕ ತತ್ವ" 100
– ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಕೊಪ್ಪದ

NSS: Source of Knowledge to the Students 106
- Prof. S.R.Hatti
- Prof R.P.Jadhav
- Prof.M.I.Biradar

ಲೀಥಿಯಮ್–Li – ಎ.ಎಸ್.ಬಾಗವಾನ 111

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಒಳನೋಟ – ಪ್ರೊ. ಎ.ಬಿ.ಕುಲಕರ್ಣಿ 115

Economic Slowdown in Indian: - Dr. B. A. Guli 121

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರು 128
– ಡಾ.ರಾಜು ಕಂಬಾರ

Kannada Rangabhumi Janapada Vadyagalu

ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಜನಪದ ವಾದ್ಯಗಳು

Dr S S Patil
HOD,Dept.of Kannada
MGVC College,Muddebihal

ಡಾ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಎಂ.ಜಿ.ವ್ಹಿ.ಸಿ ಕಾಲೇಜು, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ.

ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವೇ ಅದರ ಜಾನಪದಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸಂಗೀತವೇ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ವೃತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯು ಸಂಗೀತವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ ಜನಪದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದರೆ, ವೃತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಿಂದ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಟಕ ಅದು ಕೇವಲ ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯದೆ 'ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ'ವೆಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದವು. ಸಂಗೀತವೇ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ ವೃತ್ತ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಟರೆಲ್ಲ ಗಾಯಕನಟರೆನಿಸಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಗರಡಿಮನೆಯನಿಸಿತು.

ಕಲೆಯ ನೆಲೆಯಿರುವುದು ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ 'ಎಂಬ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಹ ಸತ್ಯ. ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜನಪದ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವರ, ಶ್ರುತಿ, ಲಯ ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು.

ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ :

ಇದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಾದ್ಯವಾಗಿದ್ದರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಮೊದ ಮೊದಲು ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ

ಆಧಾರ ಸ್ವರಕ್ಕಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಅದರ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಹಾಡಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಬಳಸುವ ರೂಡಿ ಮೊದಲಾಯಿತು. ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಇವರ ಬಳಕೆಯು ವಿಶೇಷ ಮೆರಗನ್ನು ನೀಡಿತು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಂಗನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು. ಈಗಲು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶುದ್ಧ ಸ್ವರ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಸ್ವರಗಳ ಗುಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಗೀತೆ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಗೀತ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಬಲಾ :

ತಬಲಾ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಾದ್ಯ, ಇದು ಪಖವಾಜನ್ನು ಮೀರಿಸಿ ಜನಪ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆ– ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾದ್ಯ ತಬಲಾ ಜೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕಿರುವುದನ್ನು 'ಬಾಯಂ' ಎಂದು ಬಲಕ್ಕಿರುವದನ್ನು 'ದಾಯಂ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಾಂ ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು 'ದಾಯಾಂ'ವನ್ನು ಮರದಿಂದ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಡೆ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ದುಂಡು ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ತೊಗಲು ಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದಮರದ ಮೊಂಡು ಅಥವಾ ಬೆಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ ಸ್ವರ ಪಟ್ಟುವನ್ನು ತಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ತಬಲಾ ನುಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಅಗ್ಗೈಯನ್ನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಕೇವಲ ಬೆರಳುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಉಪಯೋಸಿಸ ಬಹುದು. ತಬಲಾವಾದನ ಬಲು ಕುಶಲ ತಂತ್ರ, ಸಂಗೀತದ ತಾಳಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಇದರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬಹುದು.

ಕೊಳಲು :

ಕೊಳಲು ಭಾರತದ ಒಂದು ಮೋಹಕ ವಾದ್ಯ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗಾಳಿ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಇದನ್ನು ಬಾಂಸುರಿ, ವೇಣು, ವಂಶೀಕರ್ಝುಲ್, ಮುರಲಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಾಳಿ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ತ್ಂನವಾ' ಮತ್ತು 'ನಾಡಿ' ಹೆಸರಿನ ಕೊಳಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಳಲಿನ ರಚನೆ ಬಹಳ ಸರಳವಾದದು. ಕೊಳುವೆಯಾಕಾರದ ಈ ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಆರು ಮತ್ತು ಎಂಟು ರಂದ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಧಾನ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಬಾಯಿಯ ಗಾಳಿಯನ್ನ ಊದುತ್ತ ಕೊಳಲನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಂಧ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತ ಸ್ವರಭೇದವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮದ್ದಳೆ :

ಮದ್ದಳೆ ಬಯಲಾಟದ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳ ಚಿರಳುಗಳಿಂದ ಈ ವಾದ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಟ ಮದ್ದಳೆ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಉದ್ದವಾಗಿ ಇದರ ಹೊರ ವೃತ್ತದ ಭಾಗವನ್ನು ಮೀಟು, ಒಳ ವೃತ್ತದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಛಾಪು ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕಪ್ಪು ಹೊರಿಕೆಗೆ ಕರಣಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮದ್ದಳೆ ಬಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೋಲುಗಳನ್ನು ಬಾಯಪಾಠ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೋಲುಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮದ್ದಳೆಗಾರನ ಪ್ರತಿಭೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ದಳೆಯ ಧ್ವನಿ ಬಯಲಾಟದ ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ರಸಾಭಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕದಾದಿಗೆದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಂ ಗುಂ ಗುಂ ಎಂಬ ತರಹನಾದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ದೂರದವರೆಗೂ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಟ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯವರೆಗೆ ಬಯಲಲ್ಲಿ ತೂರಿ ಬರುವ ಮದ್ದುಳೆಯ ನಾದದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಪ್ಪು :

ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಸಣ್ಣಾಟದಲ್ಲಿ ಡಪ್ಪು ಪ್ರಮುಖ ವಾದ್ಯ ಈ ವಾದ್ಯದಿಂದಲೇ ತಾಳಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕುಣಿಯುವ ಸಣ್ಣಾಟಕ್ಕೆ 'ಡಪ್ಪಿನಾಟ' ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣಾಟದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಡಪ್ಪು ಲಾವಣಿ ಗೀಗೀ ಮೇಳದವರ ಡಪ್ಪಿನಂ ತಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಅಡಿ ಸುತ್ತಳತೆ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಪಿಡು ಇಂತು ಎತ್ತರವಿರುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಡಪ್ಪಿನ ಬಳೆಗೆ ಕೋಣದ ಚರ್ಮ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ಡಪ್ಪನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೆ ಜೊತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಣ್ಣ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಡೆಗಡೆಯಿಂದ ಡಪ್ಪನ್ನು ಎದೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು ಎಡಗೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಡ್ಡಯಿಂದ ಚಿಟುಗು ಹಚ್ಚಿ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಡಪ್ಪಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣಾಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡಪ್ಪುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಡಪ್ಪನ್ನು ಕಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಯಿಸುವದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾದ ಬರುತ್ತದೆ. ಡಪ್ಪು ನುಡಿಸುವವನು ರಂಗ ಮಂಟಪದ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆಂದಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಬಾರಿಸುತ್ತರುತ್ತಾನೆ. ಸಣ್ಣಾಟದ ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿಗೆ ಡಪ್ಪು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನೀಡುವತ್ತದೆ. ಹಾಡುವವರಿಗೂ, ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹ ನೀಡುವದು.

ತಾಳ :

ಬಯಲಾಟ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳ ವಾದ್ಯ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ತಾಳ ಇದೊಂದು ಪುರಾತನ ವಾದ್ಯವೂ ಹೌದು ತಾಳಗಳು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದು

ಪಾತ್ರಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಂಚು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಲೋಹದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಲೋಹವಾದ್ಯ ಅರೇಳು ಅಂಗುಲ ಸುತ್ತಳತೆಯಿಂದ ಎರಡು ಲೋಹ ಪಾತ್ರೆಗಳಿದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ರಂಧ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ರಂಧ್ರಗಳ ಒಳಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಗಂಟು ಹಾಕಿದ ಗೋಡೆಯ ರಥದ ದಾರಗಳು ಇಳಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮತ್ತು ತೋರು ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಭಾಗದ ದಾರಹಿಡಿದು ನಾಜೂಕಾಗಿ ನಾದ ಹೊರಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಳಗಾಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ತಾಳಗಳಿವೆ. ಕೈತಾಳ, ಚಕ್ರತಾಳ ಝುಲ್ಲರಿ ಚಿಟಿಕೆ, ಗುಂತಾಳಗಳೆಂದು, ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಕಿಣಿ ಕಿಣಿ ನಾದ ಹೊರಡುವಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ತಾಳಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಂಬೂರಿಯವರು ತಾಳಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಾಳ ಮದ್ದಳೆ ಪ್ರಸಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಾಳ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಭಜನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾದ ತಾಳ ಬಳಕೆಯಿದ್ದರೆ, ಬಯಲಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲು ತಾಳಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಇವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ದಿಂಡೀ ಭಜನೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಾಳಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ. ತಾಳಗಲ್ಲೂ ಮಾರ್ಗ ದೇಶೀ ಪ್ರಭೇದ ಎಂಟು ಬಯಲಾಟಗಳಲ್ಲಿನ ತಾಳಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೇಶಿ ತಾಳಗಳು ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಾತ್ರ ಕುಣಿಯುವ ರೀತಿ ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಯಲಾಟದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ರಾಗಕ್ಕಂತೆ ತಾಳ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಲಯ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ತಾಳಲಯ ಅದರ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯು ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದಾದದು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವ ಕಾಲಗಟ್ಟಿದ ಜಾನಪದ ವಾದ್ಯಗಳು ತನ್ನ ನವೀನ ಮಾದರಿಯ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇಂದಿನ ಯುವಕರ ಮನ ತನಿಸಲು ಜಾನಪದ ವಾದ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

■■

ಬಹುತ್ವ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನೋಡುವ ಆಶಯವನ್ನು ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ನರಗುಂದರು ಈ 'ಮುತ್ತಿನ ತೆನೆ'ಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳೂ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜ್ಞಾನ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ದೂರದೃಷ್ಟಿತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನಾಂತಿಕ ಒಲವುಗಳ ಸಂಕಥನವೆ ಆಗಿದೆ ಈ 'ಮುತ್ತಿನ ತೆನೆ'. ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿಯೂ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರ ಜ್ಞಾನ ಸೆಲೆಯಾಗಿಯೂ ಈ ಸಂಪಾದನೆ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಡಾ.ಪ್ರಕಾಶ ನರಗುಂದ ಅವರ ಈ ಶ್ರಮ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹ.

– ಡಾ. ರಾಜಶೇಖರ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ISBN : 978-81-947130-3-6